

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Laurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

Capvt Qvintvm. De Sustentatione, amotione Vicarii, gestisque ab eo post
amotionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

Quaestio 282. An Vicarius possit pensionem imponere beneficiis (intellige iis, quibus & quomodo eam imponere potest Episcopus) sine speciali eius commissione?

Resp. negativè. Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 13. Pax. Jord. L. 12. tit. 1. num. 169. Barbof. de potest. Episc. alleg. §. 4. n. 77. Garc. p. 1. c. 5. num. 317. Sbroz. L. 2. q. 71. n. 24.

Quaestio 283. An Vicarius possit sequestrare possessionem beneficii cum fructuum custodia apud idoneam personam?

Respondet Sbroz. L. 2. q. 127. id eum posse tanquam Ordinarium in casu Clem. 1. de sequest. possess. & fructuum, ubi Canonista, & latè Vestrius in pract. l. 7. c. 2. n. 1.

CAPUT QUINTUM.

De Sufſtentione, Amotione Vicarii, gestisque ab eò post amotionem.

PARAGRAPHUS I.

De sufſtentione Vicarii.

Quaestio 284. An Vicario Generali Episcopi possit ac debeat dari salarium?

Resp. ad primum affirmativè Fagn. in c. quoniam. ne Pralati vices suas. à n. 8. Licet enim jurisdictionem ecclesiasticam vendere vel locare prohibitum sit. c. praterea. c. quoniam. ne Pralati vices suas. & Trid. sess. 25. c. 11. ubi expressè: non liceat etiam jurisdictiones ecclesiasticas seu facultates nominandi aut depurandi Vicarios in spiritualibus locare, nec conductoribus per se aut alios ea exercere; aliterque concessiones etiam à Sede Apostolica facte subrepticè conseantur &c. Quia & quia jurisdictionis ecclesiasticae est quid spirituale, Simoniacum sit illam vendere. Fagn. loc. cit. num. 4. citans c. ex multis. c. vendentes. c. non solum. 1. q. 3. gl. 1. in cit. c. quoniam. & in c. praterea, & ibidem Host. n. 6. Jo. And. n. 3. Card. n. 2. Butrio. Abb. Marian. Socin. omnes in notab. 1. & quia illa jurisdictionis, etiam secularis, venditio & locatio redundat in subditorum gravamen & judiciorum subversionem. cit. c. quoniam. Officialis siquidem, ut Abb. in c. praterea. ne Pralati vices suas. num. 4. ut aliquid lucretur supra pecuniam datam superiori per fas & nefas inducitur ad extorquendam pecuniam, poenam & modicam culpam faciet graviolem, & saepe punietur, ubi punienda esset persona: vendi quoque prohibetur jurisdictionis merè temporalis juxta Authent. ut Judices sine quoquo suffragio fiant. & Authent. de mandat. Princip. §. illud tamen. Fagn. n. 6. citatis Host. in cit. c. praterea, n. 5. Butrio. n. 10. Innoc. & Card. num. 2. Et licet eam vendere non sit Simoniacum, est tamen turpe lucrum, & sicuti in venditione jurisdictionis spiritualis committitur Simonia spiritualis, ita in venditione jurisdictionis temporalis committitur Simonia Laicalis, Fagn. loc. cit. n. 7. Licet inquam hæc se ita habeant de jurisdictionis emptione & venditione, illicitaque proinde sit tam ex parte committentis quam suscipientis commissio officii jurisdictionem complectentis, constituto tamen & dato pecuniam, officio jam com-

missio, loco salarii facta ipsi, cui committitur officium, Simoniaca aut illicita non est Fagn. num. 8. ex Butrio. loc. cit. num. 7. citatis quoque c. charitatem & c. quicumque, 12. q. 2. Locat siquidem Vicarius operas suas Episcopo; & accipit mercedem laboris sui, uti & Assessori datur stipendium. c. statutum. de rescrip. in 6. & sic licite vendit Advocatus patrocinium suum. c. non sane. 14. q. 5. ita Fagn. n. 9. & 10. uti hæc à fortiori firmantur responsione sequente.

2. Resp. ad secundum. Debetur quoque Vicario salarium ab Episcopo. argumento c. inter cetera. de off. ordinar. Fagn. loc. cit. n. 9. Sbroz. L. 1. q. 55. n. 1. citatis gl. in c. 1. ne Pralati vices suas. v. quantitate. Host. Card. Innoc. ibidem Imol. in Clem. statutum. de elect. num. 27. Fundatur hæc responsio in regula illa: nemo cogitur suis stipendiis militare. Fagn. & Sbroz. l. cit.

Quaestio 285. An Vicario debeat salarium, etiam, dum de hoc conventum non est?

Resp. affirmativè. Sbroz. cit. q. 55. n. 6. sic decisis testans à Rota in Turritana, 20. Maji 1569. Barbofa juris eccl. l. 1. c. 15. n. 46. sic testans tantum à Rota apud Marchesan. de commissio. p. 1. pag. 1192. contra Mohed. decis. 4. de off. Vicar. in novis. Marta voto 99. n. 2. Valenzvel. conf. 179. n. 62. tenentes contrarium; eò quòd regulariter salarium non conventum non debeat, & secundum Alex. conf. 109. l. 3. & Decium conf. 132. in fine ad effectum Salarium exigendi extrema probanda sunt; nempe quòd Episcopus solitus esset conducere, & Vicarius locare suas operas. Rationem responsionis dat Barbofa quòd ex æquitate salarium non conventum Judicis officio peti possit, ut Mohed. decis. 4. n. 1. de off. Vicar. Joann. Baptist. Magon. de recta parroch. rar. c. 8. n. 3. & quòd dictum Alex. & Decio procedat in famulis & aliis vilibus personis, quæ saepe numero inserviunt pro expensis sine salario.

Quaestio 286. An Vicario generali debeatur quoque salarium, dum is est Canonicus, & de sua prae-benda commode vivere potest?

Resp. Deberi ei nihilominus salarium, non secus ac externo assumpto in Vicarium. Sbroz. l. 1. qu. 55. nu. 7. ubi etiam, quod possit deducere expensas, quas aliis domi facturus esset tanquam reputatus praesens & residens propter ecclesiam servitium, & l. 2. qu. 60. nu. 4. ex Pavin. de potest. Capit. sede vac. p. 2. q. 10. n. 4. qui etiam loquatur de Vicario Capituli sede vacante, idem tamen est de Vicario Episcopi ob eandem rationem; cum neque is gratis teneatur locare operas suas Episcopo.

Quaestio 287. An Vicarius mortuo Episcopo consequi debeat salarium pro tempore, quo vixit Episcopus?

Resp. Debere illum id consequi à Capitulo. Sbroz. lib. 2. qu. 55. nu. 3. cum Imol. in c. statutum. de elect. nu. 27. non tamen teneatur Episcopus successor Vicario praedecessoris sui solvere salarium, Sbroz. loc. cit. nu. 7.

Quaestio 288. An Vicario ignorantem revocationem seu expirationem sui Vicariatus debeatur salarium pro rata temporis post dictam expirationem?

Resp. Affirmative. Sbroz. lib. 3. qu. 35. ubi: Vicarius Episcopi, quamdiu revocationem sui Vicariatus, & successoris creationem ignorat, consequi debet salarium. Citat pro hoc Rebuff. in pr. de nominat. qu. 14. nu. 71. Roman. in L. diem functo. ff. de offic. Asses.

Quaestio 289. Unde solvendum Vicario salarium?

Resp. Teneri Episcopum ex Camera sua constituere Vicario suo salarium: Fagn. in c. quoniam. ne praelati vices suas. nu. 8. juxta c. charitatem. & c. quicumque. 12. qu. 2. & gl. 2. Innoc. Card. Butrio. Host. in c. praeterea. ne Praelati vices suas. Mortuo vero Episcopo, salarium pro tempore, quo vivente Episcopo deservivit Vicarius eidem, solvendum à Capitulo de bonis ecclesiae vacantis, Sbroz. l. 1. qu. 55. nu. 3. ex Imol. in Clem. statutum. de elect. num. 7. Ex poenis tamen & multis nulla portio assignari potest Vicario pro ejus mercede. Fagn. in c. presbyteri. de penis. nu. 36. sic responsum testans à S. Congregatione Concilii. Sed neque in reparationem domus Vicarii quicquam insumi posse ex hujusmodi poenis pecuniariis, censuisse eandem S. Congregationem, ait Fagnan. loc. cit. num. 38. ubi etiam, quod licet Papa quandoque ex gratia concesserit Episcopis pauperibus facultatem, eas poenas in certa summa in reparationem Episcopalis palatii erogandi, plerumque tamen eam denegavit. Proceduntque haec omnia multo magis in illis poenis pecuniariis, quae à SS. Canonibus, vel Synodalibus statutis pro delictis ad certam quantitatem non sunt praefinitae, sed ab Episcopi arbitrio dependent, vel

per sententiam, nullà precedente Canonum, vel statutorum Synodaliū determinatione imponuntur, ait Fagn. loc. cit. nu. 39. eod quod has poenas pecuniarias omnes S. Congregatio, etiam in statu egestatis Episcopi, censuerit indistinctè nequaquam aliis, quam piis locis & usibus esse applicandas, non obstante contrarià consuetudine.

PARAGRAPHUS II.

De Expiratione Vicariatus.

Quaestio 290. Quot modis expiret Vicariatus?

1. **R**esp. Exspirare officium & jurisdictionem Vicarii generalis Episcopi variis modis. Ac primò quidem per mortem Vicarii naturalis; mors enim omnia solvit. Pirh. ad tit. de offic. Vicar. nu. 68. Non tamen per mortem illius, aut Episcopi, aut quamcunque aliam amotionem propriè vacat Vicariatus; cum, ut dictum aliàs, non sit beneficium. Laym. in c. statutum. de rescript. nu. 5. Azor. loc. cit.

2. Secundò per renuntiationem expressam vel tacitam factam ab ipso Vicario, v. g. dum è diaceli discedit, in qua constitutus erat Vicarius, animo non redeundi. Fagn. in c. praesentata. de testibus. nu. 10. & ex eo Pirh. loc. cit. eo ferè modo, quo legati Pontifici munus legationis exspirat, si provinciam sibi commissam egressus sit animo non redeundi. argumento l. 3. ff. de off. Praefidis. Fagnan. loc. cit. citatis gl. in c. praesenti. de off. Legat. in 6. v. finitur. Villadiego tract. de legat. qu. 15. n. 7. Gambar. eod. tract. l. 9. n. 5. Idque absque eo, quod Vicarius revocatus exiit è diaceli. Nam etiam datur (quod tamen negat Fagn. loc. cit.) ut volunt Hostiensis. in c. novit. de off. Legat. & qui eum sequuntur, Archidia. Jo. And. in c. praesente. tit. eod. in 6. finiri officium legationis legato non solum egresso è provincia, sed etiam revocato: adhuc tamen aliud est in Vicario Episcopi, differentia consistente in hoc, quod ut citati Auctores velint, ideo per solum recessum à provincia animo non redeundi non exspirat legatio; quia legatus compelli possit etiam invitus ad munus legationis obeundum & continuandum, & hinc, sicut expressè renunciare nequit legationi, ita nec possit tacitè eidem renunciare per egressum è provincia; cum, qui potest expressè renunciare, egrediendo è loco, in quo eam exercet, animo illuc non redeundi, censetur et renunciare. E contra vero Vicarius Episcopi, cum invitus compelli nequeat ab Episcopo (praesertim ubi ei non erat subditus) ad suscipiendum officium Vicarii, sed potius cogi deberet ad residentiam in loco beneficii sui, sequitur, ut, sicut ipse expressè resignare poterat Vicariatus, ita egressus è diaceli animo extra eam perpetuò manendi, eidem Vicariatus tacitè renunciassè censetur. Fagnan. cit. num. 10. id ipsum num. 11. confirmans per textum cap. praesentata. de Testibus. ubi probatur, eum, cui mandata est jurisdictionis, si de loco recedat, ubi erat exercenda, & ad locum, in quo tenetur residere, proficiscatur, non habere amplius jurisdictionem. Unde etiam

Card.

Card. & Felin. in *cap. prefente* notant, abſentiam à loco cum obligatione anſ. reſidendi morti aquirari.

3. Tertiò per mortem Epifcopi tam naturalem, quàm civilem, puta per renuntiationem admiſſam à Papa, depofitionem, translationem illius ad aliam eccleſiam (veniunt enim hæc omnia nomine mortis civilis) extinguitur mox ipſo facto omnis potestas & iurifdictio Vicarii. Pirh. *loc. cit.* citans Sanch. *de matrim. d. 30. num. 2. & 3. Ventrigl. tom. 2. annot. 1. 4. §. 1. num. 57. Sbroz. lib. 3. quaſt. 2. à num. 2.* citans quamplurimos. Cum enim Vicarius generalis eandem cum Epifcopo iurifdictionem, idemque tribunal habeat, reputeturque eadem utriuſque perſona, ceſſetque per mortem naturalem & civilem Epifcopi tribunal & iurifdictio, ceſſare quoque neceſſe eſt iurifdictionem Vicarii. Pirh. *loc. cit.* Pax-Jord. *lib. 12. tit. 1. num. 249.* Et cum principalis conſtituens deſinit eſſe dominus, vel quaſi dominus illius rei, cuius contemplatione conſtituerat Vicarium, ceſſat quoque Vicariatus, quia ceſſante cauſa præſumitur ceſſare voluntas, & diſſolvi mandatum: ex quo videtur ab initio adjecta, vel ſaltem tacita in eſſe conditio, quòd in eodem ſtatu maneat. Sbroz. *loc. cit. nu. 4.* citata L. cum quis. ff. ſol. L. ſi Cornelius. tit. eod. & ibi Bartol.

4. Dixi mox, ad eò que ante adventum ſucceſſoris Epifcopi, cum Vicarius non habeat iurifdictionem coherentem territorio principaliter, ſed acceſſoriè, & ideo non obtinet L. meminiffe. ff. de off. Proconf. & L. ſi forte. ff. de off. Praſid. cum loquantur de Ordinario, tenente iurifdictionem principaliter coherentem territorio, non autem acceſſoriè, ſicut habet Vicarius, ita ferè Sbroz. *loc. cit. n. 7.* Extingui autem officium Vicarii mox ab eius translatione in Conſiſtorio (idem eſt de depofitione & renuntiatione illius in eo admiſſa) etiam ſi Epifcopus ignoraret ſuam translationem; quia eo ipſo ceſſat omnis iurifdictio Epifcopi, tradit Sbroz. *loc. cit.*

5. Dixi etiam: ipſo facto ſeu jure. Nam opus non eſt revocatione facta per Capitulum. Pax-Jord. *loc. cit. n. 250.* citans Felin. in *cap. parte. de reſcript. nu. 19.* contra Henriquez in *ſum. l. 7. c. 21. §. 5.*

6. Porò iurifdictio & officium Vicarii ita expirat morte naturali & civili Epifcopi, etiam reſpectu cauſarum & negotiorum jam captorum Epifcopo vivente, & regnante, ut ea perficere nequeat, & hæc ab eo profecta, aliàque geſta poſt mortem Epifcopi ſint omnino irrita, tanquam facta à privato iurifdictione. Azor. *p. 2. l. 3. c. 45. q. 14.* Pax-Jord. *loc. cit. n. 252.* Ventrigl. Pirh. citatiſque ab illis cum communi, pro qua quoque Pignat. *tom. 1. conf. 250.* citat Archid. in *c. 1. de off. Vicar. in 6. nu. 2.* Gloſſ. in *Clem. ſin. de Procurator. v. conſtituta.* ibidemque Cardin. *nu. 5.* Imol. *nu. 17.* Berol. in *cap. quoniam Abbas. de off. delegat. num. 100.* Bertach. *de Epifc. l. 4. p. 7. q. 6. n. 4.* Rebuff. in *pr. p. 1. tit. form. Vicar. n. 162.* & c. Tuetur tamen ipſe Pignat. *loc. cit. nu. 2.* contrarium, dum ait: Dico tamen, ſi Vicarius ante obitum ſui Epifcopi caperit in cauſa procedere, hand dubiè, re non integrà, prorogatur ac perpetuatur ſua iurifdictio. Citat pro hoc c. gratum. §. nos autem. de off. delegati. & ibi gloſſ. v. captam. Abb. *nu. 1.* Felin. *nu. 5.* Jaſon. in *L. more majorum. ff. de iurifd. omn. iudic. n. 58.* Decium ibidem *nu. 42.* Rotam *decif. 9. de dolo & contumac. in antiquis, & c.* Loquitur au-

B. Lauren. Vicarius Epifc. Tract. 1.

tem Pignat. de Vicario, cui delegata cauſa canonizationis, Citatque in ſpecie ſic cenſuiſſe S. Congreg. Rituum in *Sepoſiensis ſervi Dei Ioannis de Duola.* quòd etiam ſola citatio, licet non executà, ſufficiat, ut procedere poſſit Vicarius mortuo ſuo Epifcopo. Quæ ſi intelligat Pignat. in cauſa, quo Vicario ſub nomine huius officii delegata ſit talis cauſa, non ab Epifcopo proprio, ſed à Papa, vera forte erunt.

7. Pari ratione expirare officium Vicarii per permutationem Epifcopatus cum alio Epifcopatu, ac per translationem, tenent Ventrigl. ex Meroll. *Theol. mor. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. §. 1. nu. 473.* Sbroz. *cit. q. 42. n. 11.* & cum eo Pax-Jord. *loc. cit. nu. 262.* contra Rebuff. *pr. benef. form. Vicar. n. 225.* Calderin. *conf. 4. de reſcript. Cuch. Inſtitut. iur. Can. de Vicar. Epifc. nu. 155.* Socin. *conf. 27. l. 3.* quos citat Sbroz. *nu. 10.* In permutatione enim non minus contingit vacatio eccleſiæ permutatæ, quàm in translatione eccleſiæ, à qua Epifcopus transfertur. Sbroz. *cit. num. 11.* cum gl. in *c. ſi propter. de reſcript. in 6.* vacante autem eccleſià expirat Vicariatus.

8. Quartò, per revocationem factam ab Epifcopo. De quo paulò poſt.

Quæſtio 291. An expiret Vicariatus per captivitatem Epifcopi?

R Esp. Expirare illum, ſi Epifcopus captatur à paganis, hæreticis vel ſchiſmaticis, tenent cum gl. in *cap. ſi epifcopus. de ſuppl. negl. Pralator. in 6. v. ſed Capitulum.* Ventrigl. *loc. cit.* aliique; eò quòd velint amittere illum per hoc libertatem, & conſequenter iurifdictionem, & captivitas ceſſatur mors civilis, & æquiparetur morti naturali. Contra ſentit Fagn. in *cap. per tuas. il primo. de ſimoniis.* Pirh. *cit. n. 68.* non extingui per captivitatem Vicariatum; eò quòd Epifcopus captus non efficiatur ſervus capientium, ſeu non amittat libertatem, niſi de facto, prout intelligi debet *cit. c. ſi Epifcopus.* dum ait: donec illum libertati reſtitui contingeret. ac pari modo habitualiter retineat iurifdictionem, & ea ſolum quoad exercitium ſuspendatur, & interea devolvatur ad Capitulum; ad eò que non ſit civiliter mortuus, quantum quoad habitum iurifdictionis; ſed ſolum quoad iurifdictionis exercitium. Proinde jam etiam Vicarii iurifdictio durante captivitate Epifcopi tantum ſuſpenſa eſt quoad exercitium, ita ut interea eam exercere nequeat (niſi forte exercitium illius committatur eidem à Capitulo) & habitu remanet Vicarius.

Quæſtio 292. Qualiter expiret Vicariatus per revocationem?

1. **R** Esp. primò: expirare illum per revocationem factam ab Epifcopo conſtituente, habet communis. Barboſ. *iuris eccleſ. l. 1. c. 15. n. 44.* Ventrigl. *loc. cit. n. 57.* Pirh. *n. 75.* Sbroz. *l. 3. q. 33.* Azor. *p. 3. l. 3. c. 45. q. 14.* Pax-Jord. *l. 1. c. 257.* citans inſuper plures alios. Sicut enim Epifcopi voluntate & nominatione ordinariam iurifdictionem à lege conſequitur, ita quoque contrarià Epifcopi voluntate removetur. Eo enim modo unumquodque diſſolvitur, quo colligatum eſt, & per quas cauſas res naſcitur, per eas etiam diſſolvitur, c. omnes res. de Reg. iur. in 6. Barboſ. Pax-Jord. *locis cit.* ſed neque Vicarius in ſuo officio eſt intitularus, ideòque ad libitum Epifcopi revocari poteſt, Sbroz. *l. 3.*

7. 32. citatis quàm plurimis. Pirh. Pax. Jord. Ventrigl. locis cit. Cardin. de Luca ad Trident. d. 4. n. 8. Laym. in c. cum in generali. de off. Vicar. in 6. n. 9. juxta gloss. in Clem. si principalis. de rescript. v. per electionem. Idque etiam Episcopus jurasset, se illum non revocaturum, quàmvis si id faceret sine causa, perjurus esset. secus si cum causa justa. Sbroz. loc. cit. n. 5. citatis iterum quàm plurimis. Pirh. n. 76. in fine. Ventrigl. loc. cit. citatis Rebuff. in pr. tit. Vicar. n. 193. Boerio decis. 341. n. 1. Jo. And. in c. tua. de off. Vicar. juxta dicta à nobis aliàs. Et quidem sine consensu Capituli. Pirh. loc. cit. Sbroz. cit. q. 32. n. 2. Secus tamen est, ubi Vicarius Episcopi confirmatus esset à Papa ad vitam, vel ex certa scientia; revocare enim illum nequiret Episcopus, & sic per ejus revocationem, utpote nullius efficaciam, non expiraret Vicariatus. Pax. Jord. n. 264. citans Rebuff. in pr. tit. form. Vicar. n. 194. & seq. Cuch. eod. tit. n. 139 Ventrigl. loc. cit. citans Meroll. ubi antè, c. 6. dub. 51. nu. 452. Idem videtur, dum Papa simpliciter constituit Vicarium Episcopi: sicut enim tunc non deputatur ab Episcopo, sic nec ab eo removeri potest. Pax. Jord. loc. cit. nu. 265. qui tamen etiam n. 264. ex eodem Rebuffo & Cuch. secus esse ait de Vicario constituto ab Episcopo, & simpliciter tantum, non verò ad vitam confirmato à Papa; sed quòd confirmatio simplex non alteret naturam rei.

2. Resp. secundò: ad hoc tamen, ut expiret officium & jurisdictio Vicarii per revocationem, necesse est hunc ei intimari seu denunciari. Ventrigl. loc. cit. Pirh. cit. nu. 75. Pax. Jord. nu. 266. cum communi. Generaliter enim loquendo, non cessat jurisdictio Judicis, donec certior reddatur de revocatione. L. si forte. ff. de off. praesid. Quòd si tamen Vicarius suà culpa, seu ob delictum suum depositione dignum revocaretur, etiam ante notitiam de sui revocatione, expirare ejus jurisditionem, tradit Azor. instit. mor. p. 2. l. 3. c. 45. q. 15. § dubia. dicens communem. Item Rebuff. loc. cit. num. 207. Nihilominus probabiliter quoque, si non melius & probabilius, tradunt Sbroz. l. 3. q. 33. n. 5. Sanch. de matrim. l. 3. d. 30. n. 11. Pax. Jord. n. 268. citans Cuch. ubi antè, nu. 143. in hoc quoque casu necessariam adhuc esse intimationem revocationis: quin & non cessare illius jurisditionem, dum habet notitiam de sua revocatione, modò adsit error communis populi, quo publicè ignoratur Vicarium revocatum esse, tradit Pirh. citato Sanch. ubi antè. Imò, etiam cessante hoc errore communi, non sufficere ad cessationem illam jurisditionis in Vicario notitiam revocationis à quocunque fide digno hautam; sed requiri, ut revocatio illa sit notificata vel per ipsum Episcopum, ejusve epistolam, vel per alium nomine illius, puta per procuratorem, vel nuncium ad id destinatum, tenent Azor. loc. cit. Sanch. loc. cit. nu. 13. Layman. in cap. gratiam. de off. deleg. nu. 12. Ventrigl. cit. loc. dicens hanc sententiam magis communem. Garc. de benef. p. 5. c. 8. nu. 176. (qui etiam ait, hanc esse differentiam inter revocationem Vicarii per mortem Episcopi, aliàve Episcopatus vacationem, & inter revocationem factam per Episcopum) Pax. Jord. num. 267. citans Rebuff. ubi antè, num. 268. & Cuch. num. 146. quam sententiam probabilem dicit Pirh. cit. num. 75. contra Sbrozium lib. 3. quest. 33. num. 10. Ratio hujus sententiae est, quòd licet Episcopus Vicarium suum revocaret, non

cesset tamen voluisse hanc suam revocationem effectum habere, antequam ei suo nomine, seu ex parte sua sit denunciata. Garcias loc. cit. n. 177. Cuch. loc. cit. qui etiam addit, levitatis infimulandum fore Vicarium, si ex alienis tantum monitis ab Episcopi jussu non procedentibus officii curam temerè deponeret. Et confirmantur hæc à pari, nempe, quòd sicut in constitutione Vicarii requiritur expressa intimatio facta ei nomine Episcopi; cum ex parte Vicarii necessaria sit illius acceptatio; ita etiam in ejusdem revocatione: cum, ut dictum supra, per eandem causas res nascatur, & dissolvatur. Garc. Pirh. locis cit.

3. Resp. tertio: sufficit ad expirationem Vicariatus revocatio quoque tacita, v. g. facta per constitutionem alterius Vicarii, modò ex verbis constitutionis secundi Vicarii appareat revocatio illa primi, adeoquin is non censetur revocatus per constitutionem secundi, sed secundus constitutus cumularivè; cum plures sæpe Vicarii seu Ordiarii in solidum constitui soleant, ut facilius possit consuli Republica. Pirh. cit. num. 76. Ventrigl. cit. num. 57. in fine. Sbroz. cit. q. 33. num. 2. juncto num. 3. Ait tamen Pax. Jord. loc. cit. num. 260. sufficere tacitam revocationem per constitutionem secundi Vicarii, quando Episcopus consuevit non nisi unicum habere Vicarium. Porro ad expirationem Vicariatus per talem revocationem tacitam requiritur quoque, ut primo illi Vicario intimata sit constitutio secundi. Pirh. loc. cit. Sbroz. loc. cit. num. 7. Et quidem non qualicumque, & undecunque hausta notitia de constitutione secundi Vicarii sufficet; sed requiritur notificatio de hoc expressè ei facta nomine Episcopi, ut dictum de revocatione expressa juxta Sbrozium num. 9. & 10. citantem Boer. decis. 347. num. 14. adeoque non sufficet intimatio ei facta per ipsum secundum illum Vicarium de creatione sua, ut habet Sbrozium nu. 10. nisi forte ad intimationem illam faciendam primo Vicario, secundus ille haberet mandatum seu commissionem ab Episcopo, adeoque id faceret nomine illius, ostenderetque insuper in sua constitutione haberi verba, quæ revocationem primi contineant. Extendit hæc ipsa Sbrozium loco cit. nu. 12. ad Vicarios foraneos, ita ut per constitutionem secundi censetur revocatus primus. Quod tamen intelligendum, si constitutus secundus in eadem diocesis parte, vel pro eodem genere causarum. Tacite quoque censeri revocatum Vicarium per reditum & adventum Episcopi, dum nimirum deputatus fuisset pro solo tempore absentiae & peregrinationis Episcopi, qui praesens soleret non habere Vicarium, habet Pax. Jord. loc. cit. num. 236. ex Sbroz. l. 3. q. 4. num. 2. juncto nu. 4. citante pro hoc cap. si delegat. de off. deleg. in 6. cap. si quem sub ea forma. de procurat. in 6. Vant. de nullit. sentent. tit. de inhabilitate ex defectu mandat. nu. 175. Selv. de benef. p. 2. q. 12. nu. 2. & 3.

Quaestio 293. An & qualiter Vicariatus exspiret per excommunicationem, suspensionem, vel interdictum Episcopi?

R Esp. Primò: quemadmodum per excommunicationem (intellige, etiam, dum nominatum denuntiatus est, adeoque vitandus; dum enim taliter nominatum denuntiatus non est, retinet jurisdictionem, ejusque exercitium juxta Extravag. Martini. v. ad extr. panda.) Suspensionem & interdictum, non extinguuntur jurisdictionis Episcopi, sed apud eum manet habitualiter, ita etiam per dictas censuras ab Episcopo incurfas non extinguuntur jurisdictionis Vicarii, Pax-Jordan. loc. cit. num. 269.

2. Ob excommunicationem tamen incurfam ab Episcopo, uti suspenditur jurisdictionis Episcopi quoad exercitium, ita quoque impeditur jurisdictionis Vicarii quoad exercitium, etiam quoad negotia jam capta. Pax-Jordan. loc. cit. Pith. loc. cit. nu. 69. Azor. part. 2. lib. 3. cap. 6. qu. 13. Sanch. cit. d. 30. nu. 5. & 6. Barbof. alleg. 34. nu. 146. Sbroz. lib. 3. qu. 17. nu. 1. citans Cuchum instit. iur. Canon. tit. de Vicar. Episc. nu. 134. Paris. conf. 89. nu. 6. Selv. de benef. part. 2. qu. 14. nu. 6. & alios quamplurimos. Idem est, dum Episcopus est interdictus aut suspensus nominatum denuntiatus. Azor. Pith. Pax-Jordan. locis cit. Sanch. loc. cit. nu. 7. & 8. Sbroz. loc. cit. nu. 4. citato Panfio ubi antè, nu. 10. Bertach. de Episc. lib. 4. part. 5. num. 69. &c. est enim unum idemque tribunal & jurisdictionis, & ut Bald. in cap. licet. de offic. deleg. nu. 9. excommunicatio inficit auditorium Episcopi. Quod si verò Vicarius excommunicato Episcopo exercere vellet jurisdictionem, potest & se excommunicari. Pax-Jordan. num. 271. citans Archid. in cap. 1. de off. Vicar. in 6. num. 2. Surdum conf. 50. nu. 1. vol. 1. Procedit tamen responsio, si Vicarius est creatus ab Episcopo, sicut si ab alio, puta Papa. Sbroz. loc. cit. nu. 5. citans cap. 1. de off. Vicar. in 6. ubi: si jurisdictionem tantum recipiunt ab eodem. & ibi Doctores & Felin. in cap. in sinuarte. de offic. deleg. nu. 1. Sic etiam, ubi causa aliqua delegata est Vicario (intellige, etiam sub nomine officii Vicariatus, seu tanquam Vicario) ab alio, non suspenditur jurisdictionis Vicarii per excommunicationem Episcopi, quo minus de causa illa delegata cognoscere possit, re non amplius integrâ, sive capta jam causâ; ex una enim parte manet adhuc Vicarius habitualiter, ex altera parte jurisdictionis, qua cognoscit de illa causa, est delegata, adeoque diversa à jurisdictione Episcopi, nec ab illo, sed à delegante derivata, ac proinde non suspenditur per excommunicationem Episcopi. Pith. loc. cit. num. 72. citato Sanch. ubi antè, num. 9. Porro qualiter excommunicato aut suspensio ipso Vicario suspendatur

aut exspiret substitutorum & delegatorum ab eo jurisdictionis seu commissio, dictum est supra.

Quaestio 294. An Vicariatus generalis Episcopi exspiret per promotionem Vicarii ad Episcopatum alium?

R Esp. Non exspirat, sed poterit Vicarius, qui durante hoc officio suo creatus & consecratus est Episcopus, creatione hac & consecratione non obstantibus, retinere munus Vicarii generalis, interea, dum se preparat & expectat opportunitatem commoditatem conferendi se ad suam ecclesiam. Nullo enim jure prohibetur, quod minus Episcopus possit esse Vicarius alterius Episcopi; quinimò permissum id videretur per cap. plerique. de offic. Ordinar. ubi gl. v. necessitas. Pignat. tom. 30. conf. 22. num. 1. citans Azor. part. 2. lib. 3. cap. 45. qu. 9. Anchar. in cap. fin. de off. Vicar. in 6.

Quaestio 295. Qua sint potissima causa aufereudi à Vicario Vicariatum?

R Respondet Pignatelli tom. 9. conf. 162. num. 4. si constiterit de mala Jultitia administratione, de abusu censurarum, de extorta pecunia, ut idcirco de aliis dici possit, quod de Vicariis quibusdam, qui plus, quam debent, accipiunt in collatione beneficiorum, inquit Rebuff. pr. benef. tit. quot modis benef. acquir. numer. 13. quod sint simoniaci, & simoniacos faciunt suos Episcopos, ita ut seipfos & suos damnent. Item quod Petrus Blesensis Episc. describit: Tota Officialis intentio est, ut Episcopi sui jurisdictionis commissas miserimas oves quasi vice illius tondent, emungant, excoriet. Ipsi enim sunt Episcopi sanguijuga, evomentes alienum sanguinem, quem hiberunt, quia testimonio Scripturae divitias, quas congregavit impius, evomet, & de faucibus illius extrahet illas Deus, &c. Quae si in iudicibus saecularibus sunt graviter punienda, I. Audites. c. de dignitat. ubi Luc. de Penn. nu. 1. & 17. ait, in specie eos privandos esse dignitate & honore. Et comprobat ibidem And. de Barul. multò magis puniri debent in iudicibus ecclesiasticis, & potissimum in Vicariis Episcoporum, quorum mores debent esse inculpabiles, maxime verò ab extorquenda pecunia, ut probant relati à Sbroz. l. 1. qu. 33. Unde iterum dico, quod hujusmodi Vicarii non sunt constituendi, & constituti removendi sunt, dum alioquin prospici non possit subditorum indemnitati.

Ita ferè Pignat.

**

PARAGRAPHUS III.

De gestis à Vicario post mortem Episcopi aut revocationem, & de malè ab eo gestis.

Questio 296. An & qualiter valeant gesta à Vicario post mortem Episcopi naturalem, vel civilem.

Resp. Tametsi expiratio Vicariatus habeat suum effectum per mortem Episcopi, aliámve Episcopatus vacationem, etiam non intimatá Vicario morte Episcopi; eò quòd sit à jure ipso facto. Paris. de resignat. lib. 7. quæst. 24. num. 36. Garc. part. 5. cap. 8. num. 178. citans insuper Sanchez de matrim. lib. 3. d. 29. num. 4. Felin. in cap. ex parte de can. de rescript. num. 8. sintque omnia gesta à Vicario post illam (intellige, publicè notam) irrita ac nulla. Pirh. num. 68. valent tamen gesta per eum post mortem Episcopi, quamvis ipse eam scire potuerit. Paris. loc. cit. quin &, etiamsi ipse conscius fuerit mortis, modò eà communiter ignoretur. Garcias loc. cit. num. 179. Layman. in cap. gratum. de offic. delegat. num. 9. citans Henriquez in sum. lib. 6. cap. 13. num. 3. lit. a. qui loquitur de dimissionis à Vicario datis post mortem Episcopi publicè ignoratam. Secus tamen, ubi communiter scitur mors, licet Vicarius eam ignoraverit. Garcias cit. num. 179. citato Sanchez ubi antè. uti & d. 12. num. 59. pari modo, ac de morte naturali loquendum est de translatione Episcopi, de renuntiatione ejus admitta, de depositione; quia prædicti Authores loquuntur de vacatione quacunque Episcopatus. Et sic in specie valere gesta à Vicario post renuntiationem Episcopatus, ante tamen notitiam dictæ renuntiationis; tradit Sbrozium loco immediatè post citando, num. 2. ex Peregrin. decis. Rotæ 158. lib. 2. Unde jam, dum Calderin. consult. de sent. & de re judic. apud Sbrozium lib. 3. quæst. 42. num. 5. ait, non valere gesta per Vicarium post translationem Episcopi, etiam ignorantis suam translationem, intelligendus erit, dum dicta translatio publicè nota est.

Questio 297. An & qualiter valeant gesta Vicarii post ejus revocationem?

Resp. Valent, ante tamen habitam de hac revocatione notitiam. Azor. part. 2. lib. 3. cap. 45. quæst. 45. vers. dubia quæst. Pirh. loco cit. num. 75. Itaque, etiamsi ejus revocatio facta ob delictum Vicarii dignum depositione, Item valent, ubi ipsi Vicario notificata est revocatio aliunde quam per Episcopum ipsum, aut ejus nomine. Azor. loc. cit. citans Calderin. conf. 4. de offic. Vicar. Felin. in cap. 3. de rescript. Pirh. loc. cit. Idque, etiamsi de cetero publicè nota esset revocatio. Pirh. cit. num. 75. Garc. part. 5. cap. 8. num. 17. citatis Boët. decis. 347. Rebuff. in pr. tit. form. Vicar. num. 210. Cuch. lib. 3. tit. 8. nu. 148. Sanch. Coraf. &c. Item valebunt, dum facta Vicario denuntiatio revocationis per Episcopum, aliúmve ejus nomine,

dum ex communi errore adhuc habetur pro legitimo Vicario, quia publicè adhuc ignoratur eum revocatum esse, argumento L. Barbarius. ff. de off. Prator. Pirh. cit. num. 75. citans Sanch. de matrim. lib. 3. d. 22. num. 59. & d. 30. num. 11. quamvis Pirrhing expressè non dicat de revocatione notificata ei per Episcopum, sed simpliciter de notitia ab eo habita; eadem tamen est ratio; nempe boni communis, stante illo errore communi, in quo fundatur lex illa Barbarius. Eadem quoque applicanda revocationi tacitæ, verbi gratiâ, factæ per creationem secundi Vicarii. De quo vide dicta supra q. 291. n. 3. Eadem quoque intelligenda de translatione Vicarii ad aliud officium, quia hæc translatio est vera revocatio Vicarii.

Questio 298. An & qualiter post expirationem Vicariatus valeant gesta à Vicario in causis specialiter ei commissis & delegatis?

Resp. primò: dum causa commissæ Vicariò sub expresso nomine proprio Vicarii, gesta ab eo in dicta causa, postquam definit esse Vicarius, valent. Pax. Jord. lib. 12. tit. 1. num. 254. Barbof. de potest. Episc. alleg. 54. num. 156. Sbroz. lib. 3. quæst. 46. num. 1. citans gloss. in Clement. 2. de rescript. v. principalis, & ibidem Cardin. nu. 7. Imol. num. 11. & 13. Franci. in cap. statutum. de rescript. in 6. col. 1. gloss. ibidem. v. terriò adverte. Gemina ibidem. num. 8. Abb. in cap. quantam. de offic. delegat. num. 10. Pavin. de potest. Capit. sede vac. part. 2. quæst. 10. num. 13. &c. dicitque idem de Legato Sbroz. loc. cit. num. 2. quòd possit, postquam definit esse Legatus, procedere in causa ei sub nomine proprio commissæ. Videtur id ipsum procedere, etiamsi desinente Vicariatu res adhuc esset integra, & nihil captum circa illam causam. Quare frustra videtur Sbrozium declarare responsum num. 3. ubi ait: declaratur, quando Vicarius capisset de causa cognoscere.

2. Resp. secundò: secus est, dum causa ei commissæ non sub nomine proprio, sed sub nomine dignitatis & officii Vicariatus. Pax. Jord. Barbof. locis cit. Sbroz. lib. 3. quæst. 7. num. 1. citatis Cardin. Imol. Abb. ubi antè. Roland. conf. 39. num. 16. vol. 1. &c. Proceditque responsum juxta Sbrozium loco cit. num. 3. citato Franco in cap. statutum. de rescript. in 6. col. 2. etiamsi Vicarius capisset cognoscere de causa. Idemque statuit Sbrozium num. 2. de Legato. Contrarium tamen expressè sentit Pirh. num. 73. ubi: si causa aliqua à sede Apostolica Officiali seu Vicario, non sub nomine proprio, sed sub nomine dignitatis seu officii delegata sit, Episcopo mortuo, adeoque finitâ potestate Vicarii, si res non sit amplius integra, adhuc cognoscere & expedire poterit Vicarius causam sibi delegatam: quin etiam, ut ait ibidem Pirh. si res adhuc sit integra, & nondum causa capta, probabile est, quòd Episcopi Vicarius, postquam mortuo Episcopo assumptus est & confirmatus à Capitulo, maneat delegatus, & causam delegatam à Papa expedire possit; quia reputatur quodammodo Vicarius Episcopi; cum Episcopalem jurisdictionem vice Capituli exerceat. Et quanquam Capitulum

nequeat

nequeat de illa cauſa cognoſcere, adeoque etiam non tranſerat poteſtatem cognoſcendi illam in Vicarium, conſtituit tamen Vicarium, qui ſic conſtitutus poteſt illam delegationem exequi virtute reſcripti Apoſtolicum Vicario talis Dioceſis eam committentis, citat pro hoc Sanch. *de matrim. l. 3. d. 27. num. 33.* Confirmat hoc ipſum poſtremum ex eo, quod licet reſcripta ad lites ſtriſte debeant interpretari, quatenus tendunt in præjudicium partium, latè tamen & benignè interpretari ea convenit, quatenus concernunt poteſtatem principis delegantis; & in his commiſſionibus magis ad mentem concedentis, quam ad rigorem juris attendendum eſt, citat pro hoc Beroium *in c. quoniam. de off. delegati num. 81.* Laym. *in c. 1. de off. Vicar. in 6. num. 16.*

3. Secus tamen ſentit Sbroz. *num. 4. de Canonico Cathedralis Eccleſiæ, vel alio Prælato;* eò quod, ſi deſinat eſſe Canonicus vel Prælatus, non tamen deſinat eſſe Judex, citat pro hoc Bald. *in l. generaliter. c. de Episc. & Cleric. num. 9.* Caſtrenſ. *conf. 288. num. 3. vol. 1. Franc. ubi ante &c.* Quod tamen ipſum limitat Sbroz. *num. 5. ut non procedat, ubi quis ob delictum privatus Prælaturâ vel Canonatu;* eò quod tunc deſinat eſſe Judex, Secus tamen, ubi ſolum remotus vel ſuſpenſus fuiſſet ab adminiſtratione, citat pro hoc Bald. & Franc. *ubi ante.* Uti idipſum limitat ſecundò: ut Canonicus talis amiſſo Canonatu non poſſit procedere, & de cauſa cognoſcere, ſi res eſt adhuc integra, ut Franc. *loc. cit.*

4. An verò commiſſio facta Vicario ſub nomine officii, Vicario, cui facta, amoto ab officio, tranſeat ad ejuſ in officio ſeu Vicariatu ſucceſſorem, ex Sperello *decif. 31. num. 12. & ſeq. Barboſ. loc. cit.* reſolvit: Quod licet regulariter commiſſio facta ſub nomine dignitatis tranſeat in ſucceſſorem; eò quod dignitas nunquam moriatur, id tamen non procedat, quando dignitas ipſa extinguitur, prout contingit in dignitate, quam habet Vicarius, quæ per ejuſ mortem, remotionem, ceſſationem ab officio extinguitur, iſque non dicitur habere ſucceſſorem, ſed alius, qui ei ſubrogatur, de novo creari dicitur, & hinc Vicarius ſucceſſor non poteſt cognoſcere nec decidere cauſas commiſſas Vicario antecellori, ſive is cognoſcere eas ceperit, ſive re integrâ ejuſ officium exſpiraverit. Quamvis Sperellus *num. ſeq.* aſſerat, contrarium ſibi ſemper placuiſſe, quando eſt contemptatum officium, & non fuit expreſſum nomen proprium; adeoque hic Author ſibi parum conſtat. Quam ſententiam poſtérieurem, nimirum quod adhuc ſucceſſor in Vicariatu talem cauſam expedire poſſit, probabiliorẽ dicit Pirh. *loc. cit. n. 73.* citatis Sanch. *de matrim. l. 3. d. 27. num. 41.* Sbroz. *L. 3. q. 49. num. 9.* eò quod, dum non apparet ex conjecturis aut circumſtantiis, quod intentio Papæ delegantis ad certam perſonam reſtriſta ſit ex reſcripto Papæ delegantis eam Vicario ſub nomine officii, ſatis colligitur, intentionem illius eſſe, cauſam delegare illi, qui Vicariatus officium exerceat, non habitâ ratione ſingularis ſeu certæ perſonæ. Unde etiam non ſolum ſucceſſor in Vicariatu (quam-

vis propriè loquendo, ut dictum eſt, ſucceſſorem non habeat Vicarius, utpote ad nutum amovibilis, & cui juſ illud dignitatis & officii precariò conſeſſum) ſed etiam in abſentia ejuſ ad tempus illi ſubſtitutus ſeu ſubrogatus cauſam ſub nomine dignitatis ſeu officii Vicariil commiſſam exequi poſſit; quia ſubrogatus ille non eſt moraliter alius, ſed idem reputatur cum priorè, in cujuſ locum ſubrogatur. argumento *L. 2. c. de off. ejuſ, qui vicem alien. Judic. obin. Laym. loc. cit. num. 17.* & ex eo Pirh. Et licet Laym. expreſſè dicat, pleroſque ſentire contrarium, nempe, quod, ſi dignitas alicui comperat, non proprio, ſed alieno jure (uti contingit in Vicario Episc.) commiſſionem illi factam ratione dignitatis non tranſire ad ſucceſſorem; eò quod dignitas habitâ jure proprio non extinguitur mortuo poſſeſſore illius, ſecus, ac contingit in dignitate habitâ jure alieno. Addit tamen in fine, quod, licet hæc ſententia poſterior ſpectato juris rigore ſit vera, prior tamen ſit quoque probabilis, & in praxi rata ob præſumptam mentem Papæ delegantis illi, qui officium Vicariatus exerceat, ut bene advertit Abb. *in c. quoniam. de off. deleg. num. 11.*

Quæſtio 299. Num igitur quoque vice verſa, dum delegatio à Sede Apoſtolica facta Vicario Generali Episcopi ſub nomine dignitatis & officii Vicariatus, Vicario mortuo vel depoſito, Episcopus poſſit cauſam illam cognoſcere & expedire?

Resp. negativè. Pirh. *num. 74.* Laym. *cit. num. 17.* citans Sanch. *de matrim. l. 3. d. 27. num. 30.* Navar. *L. 1. conf. 5. de off. deleg. editione 2. contra Bertach. de Episc. l. 4. p. 7. quæſt. 4.* eò quod, licet mortuo aut depoſito Vicario officium Vicariatus redeat ad Episcopum, non tamen juridiſtio à Papa delegata Vicario devolvitur ad Episcopum; eò quod ea omnino ſit diverſa ac ſeparata. Laym. Pirh. *loc. cit.* Unde jam etiam ſequitur illud: quod, ſi Vicarius Episcopi, cui delegatio facta, ſub nomine officii; dein factus ſit Episcopus iſtius ejuſdem Dioceſis, non poſſit cauſam ſibi adhuc Vicario delegatam proſequi, Pirh. *cit. num. 74. in fine,* citans Sanch. *ubi ante num. 31.* Sequitur item à fortiore, non poſſe Episcopum vivente & in officio conſtituto Vicario ſuo in cauſis ei ſub nomine officii delegatis à Papa ſe immiſcere, vel ei quicquam imperare; eum in iſis Vicarius nullam habeat cum Episcopo communionem, neque ei ſubjectus ſit aut ſubordinatus, ſed eo potius major & ſuperior. Pirh. *loc. cit.* Laym. *cit. num. 17.* dicens, ſic ex omnium ſententia docere

Rebuff. *in pr. tit. form. Vicar. num. 161.*

Navar. *ubi ante & Sanch. loc. cit.*

num. 30.

Questio 300. An Episcopus cognoscere possit de delicto & negligentia commissa à suo Vicario, eamque punire?

1. **R**esp. primò. Si Vicarius deliquerit tanquam persona privata, potest de delicto illius cognoscere Episcopus, eumque punire, non secus ac alios subditos delinquentes; male enim agens tanquam privatus non dicitur gerere vices Episcopi, nec minus est ei subditus quam alii. Pih. *loc. cit. num. 85.* Sbroz. *L. 3. q. 57. num. 8.* citans *gl. in c. 1. de off. Vicar. in 6. v. rationabili causa* Decium *in c. Sane. de off. delegat. col. 2.* Innoc. *in c. fin. de foro compet. in 6. & c.* Et in hoc casu eam punire nequit Metropolitanus, nisi fortè ad illum appellatum sit. Pih. *loc. cit.*

2. **R**esp. secundò. Si verò Vicarius deliquit circa jurisdictionem, seu in spectantibus ad officium Vicarii, & Episcopus ipse non sit participans culpæ, poterit Episcopus de delicto & negligentia illius cognoscere, eumque punire. Pih. *loc. cit.* Laym. *in c. Romana. de off. Vicar. in 6. n. 9.* Sbroz. *loc. cit. num. 10.* citans Speculator. *L. 2. partic. 1. tit. de compet. Judicis additione. §. sequitur videre. numer. 3.* Unde Sbroz. *loc. cit. num. 3. & seq.* inquit: Verius est, quòd Episcopus non possit Vicarium suum punire; quia ubi Vicarius peccat in iis, quæ sunt jurisdictionis, vel circa officium, punitur ab Archiepiscopo secundum *gl. in c. 1. de off. Vicar. in 6. v. rationabili.* & quòd ad illa, quæ ratione officii potest exercere, non dicitur subditus Episcopo, neque minor illo. Bero. *conf. 22. num. 13. vol. 1.* pro ut etiam, quia Episcopus non potest esse Judex in causa sui Vicarii, ergo nec illum punire potest ex eo defectu jurisdictionis, ne aliàs dicatur judicare in propria causa, sicut etiam, quia Episcopus tenetur de delicto sui Vicarii vel Officialis delinquentis in officio. Rota *decis. 6. alias 278. in nov. de off. Vicar. Gemin. in c. si Episcopus. de off. Ordinar. in 6. Felin. in c. Petrus de homicidio. num. 8.* Nec non etiam, quia Episcopus tenetur exhibere Vicarium vel Officialem delinquentem. Pavin. *de potest. Capit. Sed. vac. p. 2. q. 10. num. 23.* unde, cum non conveniat sibi ipsi illos exhibere, ne sit Judex & Pars, meritò illum punire non poterit. Hæc inquam, dum habet Sbroz. necessariò intelligendus venit pro casu, quo Episcopus participans est delicti sui Vicarii, ut manifestè constat ex iis, quæ habet *loc. cit. num. 10. in fine & num. 11.* De cetero ratio responsionis est, quam dat Laym. & ex eo Pih. *loc. cit.* quòd Vicarius etiam ratione officii sui quodammodo subiectus & subordinatus sit Episcopo suo, quia licet ejus potestas & jurisdictione eadem sit cum jurisdictione Episcopali, alio tamen modo in Vicario refidet, & aliter in Episcopo, in illo videlicet cum dependentia à voluntate & imperio Episcopi.

3. Ex his jam sequitur, quòd in hoc casu delicti committi à Vicario in officio Vicariatus non participante Episcopo in eodem delicto immiscere se nequeat Metropolitanus, nisi fortè Episcopus requisitus de eodem delicto

cognoscere recuset. Laym. Pih. *Speculat. Sbroz. loc. cit. Pax-Jord. L. 12. tit. 1. num. 285.* ubi: de maleficio seu quasi in officio commisso, puta, in sententia vel processu &c. agendum erit coram Episcopo, non autem coram Metropolitanò; Episcopo verò negligente in cogendo Officialem ad commendam, poterit ratione hujus maleficii conveniri coram Metropolitanò ipsemet Episcopus. Quòd si cognoscendo absolverit Officialem, aut etiam condemnaverit, conveniri coram Metropolitanò nequibit ratione talis delicti, sed tantum ab illius sententia licitum erit appellare. Porro his stantibus non video, cur Sbroz. *loc. cit. num. 13.* hanc adjiciat declarationem; quòd Vicarius delinquens in officio conveniri nequeat ab Episcopo durante Vicariatu, sed solum eo finito, pro quo citat Pavin. *ubi ante.*

4. **R**esp. Tertio. Si Vicarius deliquit aut negligentiam admisit in officio suo, Episcopo culpæ participans, non ad Episcopum, sed ad Metropolitanum pertinet causam cognoscere, & punire Vicarium. Pih. *num. 66.* Sbroz. *loc. cit. n. 11.* argumento *c. 1. de off. Vicar. in 6. & gl. ibi. v. rationabili.* uti & in hoc casu teneretur sistere Vicarium suum Metropolitanò, si is id petat. Pih. *loc. cit. Sbroz. num. 6.* Ratio hujus est, quòd si Vicarius consideretur quæ talis, seu ut substitutus in eodem tribunali jurisdictionem exercens censetur eadem persona cum Episcopo. Huc spectant, quæ paulò ante relata sunt ex Sbrozio. Plura de hoc, quando Episcopus puniri possit à Metropolitanò, vide supra, ubi an Vicarius Archiepiscopi exercere possit jurisdictionem in Suffraganeos eidem Archiepiscopo subiectos, & in eorum Vicarios.

Questio 301. Quando nam Episcopus teneatur ex delicto, vel etiam imperitia Vicarii sui?

1. **R**esp. primò. Non tenetur ex delicto & gestis à Vicario suo extra officium suum, nisi fortè mandasset, aut alio modo de delicto participasset. De cetero enim Dominus non tenetur de delicto officialis sui extra officium commisso. Sbroz. *L. 3. q. 30. num. 4. & seq.* citatis Felin. *in c. si quando. de rescrip. num. 2.* & in *c. Petrus. de homicidio n. 10. & seq.* Bertach. *de Episc. L. 4. p. 6. tit. de Vicar. Episc. num. 6.*

Resp. secundò. Quòd si tamen Episcopus fuerit in aliqua culpa. v. g. non satis inquirendo de vita illius, & moribus, & gestis per illum in constituendo illum, vel etiam post constitutionem illius, vel quia illius negligentiam toleravit. Pih. *loc. cit. num. 67.* Pax-Jord. *L. 12. tit. 1. num. 283.* Sbroz. *loc. cit. num. 1.* citatis plurimis. Ita etiam, ut teneatur Episcopus ad restitutionem damnorum causatorum & illatorum per talem suum Vicarium. Sbroz. *num. 2.* citatis Rebuff. *in pr. tit. form. Vicar. num. 188.* Rot. *decis. 6. alias 432. tit. de off. Vicar. in antiq. Pax-Jord. loc. cit. num. 282.* ubi ait: declaranda prædicta (nempe quòd Episcopus teneatur ad restitutionem damnorum) quando Episcopo aliqua culpa imputari potest; quia nimirum sibi cooptavit in Vicarium, quem notorè ejus mali mores, in-

scitia

scitia vel aliud vitium tanto ministerio redderent indignum; vel si post factam probi & idonei viri electionem Vicarius in officio corrumpatur, ut multi solent, nec Episcopus illum curet emendare, aut ab officio remove, vel sit in culpa, non invigilando circa illum, ut multi faciunt qui magno studio, sumptibus & laboribus idoneos undequaque cum Lucerna Diogenis Vicarios quaerunt; & postquam in officio constituerunt, nihil ulterius quaerunt, sed clausis oculis tam otiositer vivunt, ac si nullam essent Deo & hominibus de illorum administratione redditori rationem; imò, si quandoque aliqua minus recta de illis insinuantur, tanquam detractoria & calumniosa respuunt & execrandescunt in tantum, ut delatores exterreant, & à justis quibusque delationibus abstrahantur &c. Illi enim imputatur, qui utitur operam malorum hominum, puta Officialium. *L. ex maleficiis. ff. de act. & qui malum elegit. Official. §. fin. Rebuff. & Rota ubi ante. Bertach. ubi ante. num. 5. Bald. in margarit. v. Episcopus. num. 9. Innoc. in c. ad hac. de off. Archid. apud. Sbroz. & Pax Jord. ll. cit. Secus foret, ubi Episcopus non foret in culpa aliqua, v. g. quando communi omnium opinione bonum elegit Officialium, qui postmodum in Officio corruptus fuit Episcopo ignorante (intellige citra culpam) Sbroz. *L. 3. q. 29. num. 6. citatis Rebuff. ubi ante. num. 189. Bald. rubr. de penis judic. qui male judicant. Felin. in cit. c. Petrus. num. 11. Velladiego tract. de legat. p. 2. q. 3. num. 9. &c.* Vide hæc omnia confirmata à me in Foro benef. p. 2. q. 753. ubi: quid si Vicarius indigno contulit beneficium? & vide de hoc ipso quoque Pirh. *loc. cit.* Porro Episcopus noviter creatus conveniri nequit ex gestis per Vicarium (intellige ante suum ingressum) Sbroz. *cit. q. 29. num. 8. citatis Jo. And. Innoc. Butrio Gemin. inc. eam re. de rescript.**

3. Resp. Tertio. Idem esse de imperitia Vicarii, ut ex ea teneatur Episcopus, dum ipse in aliqua culpa fuit, non satis inquirendo de ejus peritia & scientia. Pirh. *loc. cit. num. 67.* ut satis colligitur ex Sbroz. *cit. q. 29. n. 6.* dum postquam num. 5. dixisset: non teneretur Episcopus de imperitia sui Vicarii; quia creando ipsum dedit operam rei litta, citatis pro hoc quamplurimis subjungit num. 6. subdeclaratur: quando Episcopus in aliqua culpa non possit deprehendi.

Quaestio 302. Num Episcopus teneatur defendere sententiam Vicarii sui, & stare gestis per illum?

1. Resp. primò. Teneretur defendere sententiam ab eo latam (intellige justè & canonicè) Sbroz. *L. 3. q. 28. citans Speculator. de compet. judic. addit. §. sequitur. n. 3.* Cui non obstat, quòd Episcopus contra sententiam Vicarii restituere possit in integrum; cum & vice versa Vicarius restituere possit in integrum contra sententiam Episcopi secundum dicta superius; aliud siquidem est restituere in integrum contra sententiam, aliud sententiam impugnare

2. Resp. secundò. Si Vicarius quippiam ex commissione officii sui Canonicè egit, Episcopus

revocare aut impugnare nequit. Azor. *p. 2. l. 3. c. 43. q. 6.* Laym. *in c. non putamus. de consuetud. in 6. numer. 5. citantes Rebuff. in pr. tit. form. Vicar. num. 40. Sbroz. L. 3. q. 29. num. 1.* ubi: non diffiteor, gesta per Vicarium adeò obligare Episcopum, ut illis non possit contravenire, citatis pro hoc Castrenf. *cons. 348. col. 3. vol. 1. Decio cons. 142. num. 3.* Et ratio horum est; quia factum à Vicario dicitur factum ab Episcopo, & unum est illorum Tribunal. Sbroz. *loc. cit. num. 2.*

3. Resp. Tertio. ubi tamen malè egit & canonicè non processit, non teneretur Episcopus stare isti actui. Sbroz. *cit. q. 29. num. 3. citans Castrenf. cons. 348. col. 2. Gemin. cons. 114.* Hinc Episcopus invigilare debet Vicario, & quæ malè ab eo acta sunt, rescindere. Laym. *in c. Romana. de off. Vicar. in 6. num. 9.* Sic Episcopus retractare potest compositionem factam à Vicario in penis, in quibus dispensare non poterat. Sbroz. *cit. q. 29. num. 4. ex Castrenf. ubi ante. item L. 3. q. 40. à num. 1. ex eodem Castrenf. cons. 347. col. 1. vol. 1.* ubi, quòd Episcopus contravenire possit compositioni facta à suo Vicario de pena depositionis pro crimine in pecuniariam transmutata; & quòd, non obstante compositione facta per Vicarium, potest Episcopus de novo inquirere, & convictum deponere, pro quo citat quoque Sbroz. Bertach. *de Episc. l. 4. p. 5. tit. de auct. Episc. circa judic. num. 53. Rebuff. ubi supra. Jul. Clar. in pr. crim. §. fin. q. 37. vers. dictum est.* Et rationem addit Sbroz. quia pena depositionis non potest transmutari in pecuniariam, nisi per eum, qui habebat potestatem dispensandi de crimine juxta *c. licet. de penis. & ibi gl. Milis in repertor. v. Vicar. Episc. Bertach. ubi ante. num. 53.* ubi etiam, quòd Episcopus peccet, dispensando sine causa super pena depositionis, transmutando illam in pecuniariam.

4. Denique illud hic observandum, quòd Sbroz. *L. 3. q. 27. tradit citatis Bald. in l. tribuimus. §. cum aliquis. ff. de restam. tut. num. 3. Felin. in c. cum Venerabilis. de except. num. 42.* quòd, si Episcopus confirmet unam causam de gestis & administratis per suum Vicarium, videatur cetera reprobare; & contra, si unam reprobet, cetera confirmare videatur. Quod ipsum tamen num. seq. limitat: si Episcopus ad hujusmodi actum venerit omnibus discussis, secus, si levato velò aliquid approbasset, citat pro hoc Bald. & Felin. ubi ante.

Quaestio 303. An Vicarius Episcopi stare teneatur Syndicati?

Resp. illum liberum esse ab hujusmodi obligatione, cui subicitur solus Vicarius Capituli & alii Officiales Sedis vacantis. Pax Jord. *loc. cit. num. 286.* vide de hoc, ubi de Vicario Capituli sede vacante.

Quaestio 304 Num Episcopus agere possit de injuria illata Vicario suo.

REsp. affirmativè Sbroz. l. 3. q. 60. num. 1. citatis Bertach. de Episc. l. 4. p. 3. num. 15. & 18. Pavin. de potest. Cap. Sed. vac. p. 2. q. 10. n. 24. Card. in Clem. de reliq. venerat. SS. tenenturque Clerici conspirantes in Vicarium Episcopi, vel illi contumeliam infligentes eadem poenà, quã conspirantes in Episcopum. Sbroz. loc. cit. num. 2. ex Bartol. in Extrav. contra Rebell. v. rebellando. num. 4. Franc. March. quest. Delphin. 618. in fine part. 2. Bald. in l. Sed si hac. §. semper. ff. de in jus vocand. ubi, quòd offendens Vicarium vel Nuntium Episcopi ipsum Episcopum offendere censetur. Limitat tamen hoc ipsum Sbroz. num. 8. & seq. ut procedat, dum quis molestasset vel injuriasset Vicarium ratione officii; secus, si illum malè tractasset ratione odii privati, non

autem in contumeliam, neque in contemptum dignitatis, sed ut privatum. citat pro hoc Bartol. in l. 1. §. fin. ff. de injuria. Roland. conf. 48. num. 9. vol. 2. Gig. de Crim. laesa majest. q. 4. l. 1. Menoch. conf. 107. num. 23. in 2. ubi: non aliter punitur offendens Officialem ratione odii particularis, nisi pro injuria illata privatæ personæ. & Bertach. de Episc. l. 4. p. 3. tit. de potest. & auth Episc. in tempor. circa person. num. 15. ubi in terminis, quòd Episcopus agere nequeat pro injuria illata Vicario, nisi fuerit facta in contumeliam ipsius Episcopi. Porro tunc facta videtur Vicario injuria ratione officii, non autem ratione odii privati, quando est in executione ipsius officii. Sbroz. loc. cit. num. 12. citatis Roland, ubi ante. num. 12. Menoch, conf. 99. n. 19. in primo.

TRACTA